

14.07.2005/42

BELEDİYE HİZMETLERİ KARŞILIĞINDA ÜCRET ALINMASI (Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği Seri No:31)

Belediyelerin gelirleriyle ilgili olarak mevzuatımızda aşağıdaki Kanun hükümleri bulunmaktadır.

- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 97. maddesinde belediyelerin yaptıkları hizmetler karşılığında ücret almalarına ilişkin hükümler yer almaktadır. Maddede, söz konusu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkili oldukları belirtilmiş olup, belediyeye tekel olarak verilmiş işlerin kendi özel hükümlerine tabi olacağı hükme bağlanmıştır.
- 5272 sayılı Belediye Kanununun 59. maddesinin (e) fıkrasında, belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler, belediyelerin gelirleri arasında yer almaktadır.
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 23. maddesinin (e) fıkrasında, büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki meydan, bulvar, cadde ve ana yollar ile bu alanlara cephesi bulunan binalar üzerindeki her türlü ilan ve reklamların vergileri ile asma, tahsis ve bakım ücretleri ve (m) fıkrasında da, yapılacak hizmetler karşılığı alınacak ücretler, büyükşehir belediyelerinin gelirleri arasında sayılmıştır.

Ücret Uygulama Esasları

2464 sayılı Kanunun İkinci Kısım'ında belediyelerce alınacak harçlara yer verilmiş, konusu, mükellefi ve tahsil hükümleri ayrı ayrı düzenlenmiş olup, Üçüncü Kısım'ında da belediyelerce alınacak yol, kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına katılma paylarının uygulanmasına ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Ayrıca, anılan Kanuna göre alınmakta olan harçlar ile harcamalara katılma paylarının uygulamasıyla ilgili olarak, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Harcamalara Katılma payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'te ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Belediyelerin harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaları mümkün bulunmakla beraber, ücretlerin hizmetten faydalananlardan yapılan hizmetin maliyeti göz önünde bulundurularak adalet, eşitlik ve genellik prensiplerine uygun olarak tespit edilmesi gerekmektedir.

Ücret uygulamalarına ilişkin aşağıda örnekler verilmiştir.

Örnek 1- 2464 sayılı Kanunun 80. maddesinin (d) fıkrasında yer alan Zemin Açma İzni ve Toprak Hafriyatı Harcı, yukarıda belirtilen yönetmelikte;

“1. Zemin Açma: Gayrimenkul sahiplerince pis su mecralarının yapının bulunduğu sokaktaki lağım şebekesine veya umumi fosseptiğe bağlanması veya elektrik, temiz su, P.T.T. hattı gibi teknik altyapı hizmetlerinin götürülmesi amacı ile belediyelerce tespit edilen esaslar dahilinde yol, kaldırım, meydan veya benzeri yerlerin kazanılmasıdır.

2. Toprak Hafriyatı: Temel kazısı ile inşaat sahasında daha önceden mevcut olup da bu inşaat sebebiyle kaldırılması gereken yıkım artığı malzemenin belediyece gösterilecek yere dökülmesi ve bu yerlerin tesviyesi faaliyetlerinin bütünüdür.” şeklinde tanımlanmıştır.

Mükellefler tarafından yukarıda açıklanan zemin açma ve toprak hafriyatı için belediyeden izin talebinde bulunulması halinde anılan Kanunda yer alan tarifelere göre harç alınması gerekmekte olup, bunun için ayrıca ücret alınması mümkün değildir. Ancak, hafriyatta meydana gelen yıkım artığı malzemenin mükellefin talebi üzerine belediyece kaldırılması ve taşınması halinde ücret alınması mümkün bulunmaktadır.

Örnek 2- Büyükşehir belediyeleri ile diğer belediyeler, ilan ve reklam vergisi dışında verecekleri hizmete karşılık olarak asma, tahsis ve bakım ücreti alabileceklerdir. Sözü edilen ücretlerin alınabilmesi için mükelleflerin hizmet binaları dışında, meydan, bulvar, cadde ve ana yollar ile bu alanlara cephesi bulunan binalara ve diğer yerlere ilan ve reklamlarını asabilmek için belediyelerden asma, tahsis ve bakım hizmeti talebinde bulunması ve

belediyelerin de bu hizmeti yerine getirmesi gerekmektedir. Bu durumda belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaları mümkün bulunmaktadır. Buna karşılık, ücrete konu edilen ve mükelleflerin hizmet binalarında ve diğer yerlerde bulunan ve belediyelerden asma, tahsis ve bakım hizmeti talep edilmeyen ilan ve reklamları için, 2464 sayılı Kanunda yer alan ilan ve reklam vergisi dışında herhangi bir ücret alınması söz konusu değildir.

Bu durumda, yukarıda yer alan örneklerde de belirtildiği üzere, **2464 sayılı Kanunda harç ve katılma payı konusu olan iş ve hizmetler için, belediyelerce bu kapsam dışında başkaca bir iş veya hizmet verilmeyen hallerde, harç ve katılma payı dışında her ne ad altında olursa olsun başka bir bedel alınması mümkün bulunmamaktadır.**